

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

ВОЛИНЕЦЬ КАТЕРИНА ВІКТОРІВНА

УДК 364-212-787.862-053.5:34](043,3)

**РОЛЬ ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ У ПРОФІЛАКТИЦІ ЗЛОЧИННОСТІ
СЕРЕД МОЛОДШОГО ПІДЛІТКОВОГО**

спеціальності 231 – «Соціальна робота»

АВТОРЕФЕРАТ

магістерської роботи

за освітньою програмою «Соціальна робота»

Миколаїв – 2021

Магістерською роботою є рукопис.

Роботу виконано в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили,
Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор наук з державного управління, доцент
ПАЛАГНЮК Юліана Вікторівна
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили.

Рецензент: кандидат наук з державного управління, доцент
ТИМОФЄЄВ Сергій Павлович
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Захист відбудеться *25 лютого 2021 року о 10.00* на засіданні ЕК кафедри соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського національного університету імені Петра Могили, за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 1-а Воєнна, 2.

З роботою можна ознайомитись на кафедрі соціальної роботи, управління і педагогіки Чорноморського національного університету імені Петра Могили, за адресою: 54003, м. Миколаїв, вул. 1-а Воєнна, 2.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. Для становлення правової держави та громадянського суспільства в Україні важливим є формування вищого рівня правової свідомості та правової культури громадян. Особливого значення при цьому набувають правова освіта та правове виховання молоді.

Злочинність неповнолітніх була і залишається гострою актуальною правовою та суспільною проблемою, що постійно привертає увагу вчених, спеціалістів у галузі права, педагогів та громадян. Кожного року злочинність неповнолітніх зростає, набуває нових форм, пов'язаних з інноваційними інформаційними технологіями. Більш того, підліткова злочинність є складовою загальної злочинності та показує тенденції її розвитку в майбутньому. Це зумовлено не лише тим, що неповнолітні завжди визнавалися злочинцями особливого роду, а й тим, що на сьогодні молодь підліткового віку – це така частина нашого суспільства, яка через соціально-психологічні, вікові та інші свої особливості є найбільш схильною до негативного впливу свого оточення.

Життя і здоров'я молоді, як фізичне, так і духовне, визначає майбутнє будь-якого суспільства, у тому числі й українського. Відповідно, це визначає масштабність завдань, що стоять перед державою. Отож, профілактика злочинності неповнолітніх важлива тому, що здійснюються заходи з недопущення і попередження злочинів підлітків, бо від цього залежить стан і тенденції розвитку злочинності й суспільства у майбутньому.

Дослідженню різних аспектів формування правової свідомості серед молоді приділяється увага в роботах таких вчених, як: Ю. Анатонян, М. Андреев, В. Гульдан, Е. Леус, А. Соловійов, Б. Телефанко, В. Трубніков, М. Флямер тощо. Водночас проблемі ролі та значення правової свідомості у профілактиці злочинності серед молодшого підліткового віку не було приділено достатньої уваги. Виходячи з недостатньої вивченості даного питання, воно є актуальним для науки і практики соціальної роботи. Це обумовило вибір теми нашого дослідження «Роль правової свідомості у профілактиці злочинності серед молодшого підліткового віку».

Виходячи з актуальності обраної теми та ступеню її розробленості в науковій літературі, **метою** даної магістерської роботи є теоретично обґрунтувати, емпірично дослідити та визначити роль правової свідомості у профілактиці злочинності серед молодшого підліткового віку.

Для досягнення мети було сформульовано такі **завдання** дослідження:

- охарактеризувати теоретичні аспекти дослідження правової свідомості у підлітків щодо профілактики злочинності;
- вивчити особливості підліткового віку та причини підліткової злочинності;
- визначити й проаналізувати засоби профілактики злочинності неповнолітніх, які використовує соціальний працівник у своїй діяльності;
- визначити роль правової свідомості у профілактиці злочинності серед молодшого підліткового віку на основі проведеного дослідження з формування правової свідомості у підлітків.

Об'єктом дослідження є правова свідомість як соціально-педагогічне явище суспільства.

Предмет дослідження – роль правової свідомості у профілактиці злочинності серед молодшого підліткового віку.

Методи дослідження обиралися відповідно до мети, завдань, особливостей об'єкта і предмета роботи. У процесі дослідження були використані загальнонаукові методи пізнання. Історичний метод застосовано при дослідженні еволюції підходів щодо запобігання підлітковій злочинності в Україні та закордоном. Системно-структурний метод дозволив дослідити особливості підліткового віку та причини підліткової злочинності. Методи класифікації та систематизації для аналізу особливостей правової свідомості як соціально-педагогічного явища суспільства. Більш того, емпірично-діагностичний метод (анкетування) було використано для виявлення рівня агресивності підлітків, а статистичний метод застосовувався для опрацювання отриманих у результаті проведеного дослідження даних.

Наукова новизна полягає в тому, що набули подальшого розвитку наукові уявлення про сутність поняття «профілактика» злочинності молодших підлітків; наданні рекомендацій щодо профілактиці злочинності серед молодшого підліткового віку шляхом формування правової свідомості.

Теоретичне значення роботи полягає в обґрунтуванні ролі та значення правової свідомості у профілактиці злочинності серед молодшого підліткового віку, а також теоретичних аспектів дослідження правової свідомості у підлітків щодо профілактики злочинності.

Практичне значення дослідження полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані у науково-дослідній діяльності для проведення подальших розробок питань формування правової свідомості і запобігання злочинності неповнолітніх; у практичній роботі соціальними працівниками та психологами у навчальних закладах, а також в процесі професійно-практичної підготовки майбутніх соціальних працівників при викладанні предметів спеціальності «Соціальна робота».

Експериментальна база. Дослідження магістерської роботи проводилося в Тарасівській ЗШ І–ІІІ ступенів Бобринецького району Кіровоградської області.

Апробація результатів магістерської роботи. Основні положення та результати дослідження доповідались та обговорювались на XIII міжнародній науковій конференції «Ольвійський форум – 2019: Стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі: «Залучення патріотично активної молоді до розвитку громадянського суспільства як чинник соціальної безпеки України» (м. Миколаїв, 2019 р.).

Публікації. За результати магістерської роботи опубліковано:

1. Волинець К. Соціальна адаптація засуджених жінок як чинник соціальної безпеки / К. Волинець // Залучення патріотично активної молоді до розвитку громадянського суспільства як чинник соціальної безпеки України: XIII міжнародна науково-практична конференція: тез.доп., м. Миколаїв, 5 червня 2019р. / ЧНУ ім. Петра Могили – Миколаїв, 2019. – С. 58-60.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, які складаються з трьох підрозділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел із 70 найменувань та додатків.

Загальний обсяг магістерської роботи складає 97 сторінок, з них 82 – основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми магістерської роботи, сформульовано мету і завдання, визначено об'єкт та предмет, охарактеризовано методологію і експериментальну базу дослідження, показано наукову новизну, теоретичну і практичну значущість отриманих результатів, подано відомості про апробацію результатів дослідження, представлено інформацію про публікації структури й обсяг магістерської роботи.

У першому розділі **«Теоретичні аспекти дослідження правової свідомості у підлітків щодо профілактики злочинності»** охарактеризовано понятійно-категоріальний апарат дослідження. Визначено, що поняття «право» можна представити у такому визначенні: «права» - це офіційні повноваження, які мають у своєму розпорядженні фізичні особи. Розглянули значення терміну «свідомість», що означає пізнання оточуючого середовища, а також самого себе. Ці два значення поєднали між собою та отримали визначення поняття «правова свідомість» – це комплекс емоцій, почуттів, настанов, ідей, теорій, концепцій, за посередництвом яких відображається правова дійсність, формуються ставлення до теорії та практики права, ціннісні орієнтації щодо правової поведінки, бачення перспектив і напрямів розвитку правової системи. Також розглянуто поняття «підліток» та «злочинність».

Визначено, що існує профілактика підліткової злочинності, яка включає в себе такі етапи: рання профілактика, безпосередня, профілактика злочинної поведінки, профілактика рецидиву.

У результаті аналізу історичного досвіду досліджуваної тематики можна зробити висновок, що починаючи з Античних часів та до нашого часу відбувалось запобігання правопорушень підлітків. Для них створювали покарання та відповідні умови, щоб вони намагались робити тільки правильні вчинки.

У другому розділі **«Формування правової свідомості у підлітків для профілактики підліткової злочинності»** ми розглядали питання формування правової свідомості у підлітків і дійшли висновку, що існує кілька причин злочинної поведінки. Підлітковий вік охоплює період між 11-12 і 14-15 роками, що відповідає середньому шкільному віку, тобто 5-9 класам сучасної школи. У цей період особистість дитини зазнає складних і суперечливих змін, які роблять її важкою, критичною та тимчасовою. Ця оцінка зумовлена низкою якісних змін, часто пов'язаних із радикальним порушенням попередніх позицій дитини, характеристик діяльності, інтересів та стосунків. Вони відбуваються за відносно короткий проміжок часу, в основному несподівані і носять раптовий, швидкий характер. Ці зміни майже завжди становлять суб'єктивні труднощі у підлітків. Його виховання також ускладнене, оскільки підліток не слухається впливу дорослих на молодшого школяра, демонструючи непокірність, опір і протест у різних формах (впертість, грубість, негативізм, замкнутість).

На нашу думку, самою головною особливістю формування правової свідомості є інтерес підлітків до знання своїх прав. Адже, коли учні розуміються на юриспруденції, то це призводить до зменшення злочинності,

вони розуміють до чого це зможе призвести. І для того щоб діти знали свої права потрібно проводити багато виховної роботи стосовно цюї теми.

У третьому розділі «Дослідно–експеримента робота з формуванням правової свідомості у підлітків» експеримент проходив на базі Тарасівської ЗШ І–ІІІ ступенів в кількості 9 учнів.

Емпіричне дослідження було проведено в чотири етапи. Охарактеризуємо їх докладніше.

Етап перший – підготовчий. В рамках підготовчого етапу емпіричного дослідження було отримано дозвіл від директора школи на проведення дослідження, було здійснено підбір діагностичного інструментарію для тестування учнів.

Етап другий – констатуючий експеримент. Мета дослідження на констатуючому етапі було виявити рівень агресивності учнів. В рамках констатуючого експерименту були протестовані всі випробовувані особи. Тестування відбувалося в груповій формі, в кабінеті. Кожен випробований індивідуально, за допомогою експериментатора, заповнював бланки з тестами. Приміщення для тестування (шкільний клас) був провітрений і добре освітлений. Тестування проводилося в першій половині дня.

Етап третій – формуючий експеримент. На даному етапі була проведена обробка всіх отриманих результатів. Крім якісної обробки, була проведена також кількісна обробка даних. Виконано таблиці і малюнки. Також були розроблені і проведені з учасниками експерименту: тренінг та заняття–тренінг.

Етап четвертий – контрольний експеримент. На даному етапі були підведені підсумки, зроблені висновки про істинність висунутої гіпотези дослідження. Запропоновано рекомендації щодо зниження дитячої агресивності та збільшення знань про правову культуру серед молодших підлітків.

Першою проведеною в рамках емпіричного дослідження методикою виступила тест «Рівень агресивності дитини» (опитувальник Л. Г. Почебут).

Таблиця 1.1

Стан рівня тривожності у дітей за матеріалами початкового зрізу

№	Ім'я дитини	Рівень агресії
1	Аліна	Високий
2	Сергій	Високий
3	Сергій	Середній
4	Яна	Високий
5	Петро	Підвищений
6	Наташа	Середній
7	Маша	Підвищений
8	Міша	Середній
9	Поліна	Високий

За допомогою тесту ми змогли визначити агресію по відношенню до ряду типових для дитини життєвих ситуацій взаємодії з іншими людьми, де відповідна властивість особистості виявляється найбільшою мірою. Тест призначений для діагностики підлітків.

Для роботи з проявами агресії у дітей була розроблена програма, мета якої – дослідити умови зниження агресії у дітей молодшого шкільного віку засобами тренінгу.

Наступним етапом було проведено тренінгове заняття: «Профілактика агресивної поведінки серед підлітків» яке було запропоноване психологом Р. Дарки. Його метою є виявлення рис, які заважають одноліткам знаходити спільну мову та подолання агресії.

Тренінг розпочався із вправи на привітання та знайомство, яка тривала приблизно 5-7 хвилин. Деякі підлітки не одразу хотіли йти на контакт та не дуже були згуртовані. Далі були встановлені правила, такі як: конфіденційність, спілкування за принципом «тут і тепер», говорити від власного імені, оцінювати факти, а не людину, вимкнення мобільних на момент заняття.

Наступна вправа «На льоду», яка мала на меті згуртувати колектив. Дітям було запропоновано залізти на стільці, таким чином, щоб зайняти якомога менше. Ця вправа супроводжувалась сміхом та жартами, при цьому діти почали більше розкриватись.

Далі використовувалась вправа «Зобрази злість», школярам потрібно було взяти цупкий папір та показати свою злість «вирвавши» його із паперу. Дітям було цікаво спостерігати за своїми однолітками.

Наступною була гра-енергізатор «Театр Кабукі». Учасники об'єднувались у дві групи і витягували карти із роллю, але не повинні показувати один одному. Команди «перемішуються» і стають один напроти одного в дві шеренги (кожен учасник знаходить партнера перед собою).

Інструкція: «За моїм сигналом ви робите рухи своїх героїв в сторону свого партнера. Після «випаду» з гри виходять наступні пари: «дракон і принцеса – дракон з'їдає принцесу», «герой вбиває дракона», «принцеса одружується з героєм». Завдання: вистояти в грі якомога довше (не попасти у небезпечну пару)». Дана гра дуже сподобалась учням, адже вона була досить веселою. Під час гри діти ще більше згуртувались та ще більше йшли на контакт. Для проведення вправи потрібна непарна кількість учасників. Учасники поділяються на «першого-другого». Усі другі номери сидять на стільцях, перші стоять за спинками стільців; учасник, який залишився без пари стоїть за спинкою вільного стільця. Його завдання – запросити на свій стілець когось із тих, хто вже сидить. При цьому він може користуватись лише невербальною мовою. Завдання тих, хто сидить – потрапити на вільний стілець. Завдання тих, хто стоїть за спинками стільців – втримати свого «підопічного». (Для цього треба схопити його за плечі саме в той момент, коли той захоче пересісти). Через деякий час учасники міняються місцями.

Далі використовувалась вправа «Сліпий – поводитир». Вправа на вироблення довіри до своїх однокласників. Інструкція. Учасники розбиваються по парах: один грає роль сліпого, інший – поводитир. «Сліпому» зав'язують очі, а «поводир» веде його по місцевості, обминаючи перешкоди, але мовчки, держачи за руку, можна використовувати невербальні тактильні сигнали. «Сліпому» треба довіритись і не заважати себе вести. Потім поміняти ролями. Під час обговорень діти ділились враженнями. Останнім етапом було завершення тренінгу. Підліткам сподобалось, адже вони не часто відчувають на

собі таку атмосферу. Вправи допомогли їм згуртуватись та більше довіряти один одному. Це і призвело до зниження агресії в колективі. Як видно з початкового зрізу, рівень агресії у більшості дітей на початку експериментального дослідження досить високий, отже після першої діагностики були розпочато заняття.

Останнім етапом роботи стала повторна діагностика дітей за допомогою тих же діагностичних методик, що і при вихідному зрізі.

Таблиця 1.2

Стан рівня тривожності у дітей за матеріалами заключного зрізу

№	Ім'я дитини	Рівень агресії
1	Аліна	Середній
2	Сергій	Підвищений
3	Сергій	Середній
4	Яна	Середній
5	Петро	Підвищений
6	Наташа	Низький
7	Маша	Середній
8	Міша	Середній
9	Поліна	Підвищений

Зведення та порівняння даних щодо стану агресії у дітей дозволило нам зобразити на діаграмі динаміку її зміни до початку проведення дослідно-експериментальної роботи та після її завершення у таблиці.

Таблиця 1.3

Зведені дані рівня агресії за результатами першого і другого зрізів

№	Ім'я дитини	Рівень агресії	
		I зріз	II зріз
1	Аліна	Високий	Середній
2	Сергій	Високий	Підвищений
3	Сергій	Середній	Середній
4	Яна	Високий	Середній
5	Петро	Підвищений	Підвищений
6	Наташа	Середній	Низький
7	Маша	Підвищений	Середній
8	Міша	Середній	Середній
9	Поліна	Високий	Підвищений

Після проведення тренінгу ми провели зріз агресивності молодших підлітків і дійшли такого висновку, що рівень агресії зменшився.

Виходячи з цього дослідження можна вважати, що тренінг є дієвим методом для зниження рівня агресії у дітей.

Після проведення тренінгу і виявлення динаміки зміни прояву агресії до початку проведення дослідно-експериментальної роботи та після її завершення, ми провели заняття–тренінг «Знай свої права». Спочатку ми провели тренінг і зріз агресивності молодших підлітків саме для того, щоб визначити який рівень агресивності мають діти. Відомо, що агресивність породжує правопорушення.

Агресія у людей – фізична або вербальна поведінка людини, спрямована на пошкодження або зруйнування. У того, щоб підвищити рівень правової свідомості у дітей молодшого підліткового віку, ми розробили заняття–тренінг для молодших підлітків «Знай свої права», що мало за мету виховати в дітях взаємоповагу, повагу до думки та прав інших людей, обізнаність своїх прав та обов'язків, дружелюбність, правові знання, відчуття власної гідності та справедливості.

Перша вправа була знайомство, але так як ми познайомилися на першому тренінгу, ми запропонували познайомитись незвичним чином, розпочати своє речення зі слів «У мене в сім'ї я маю право на...», і діти повинні були додати те на що вони мають право у своїй родині.

Наступним етапом було прописування правил та їх дотримання під час всього заняття.

Потім учні написали свої очікування від даного тренінгу та помістили їх на «Острові очікування».

Потім ми провели вправу, яка мала назву «Інформаційне повідомлення», що мало за мету ознайомити дітей із правом України щодо захисту дитинства. Це ми зробили шляхом ознайомлення дітей з Конвенцією ООН про права дитини, яка набула чинності в Україні 27 вересня 1991 р.

Крім того, ми провели праву «Підбери пару», це сприяло співпраці у групі, сприяло культивуванню поваги прав і свобод особистості. У ході цієї вправи учні поділилися на групи і отримали карти на одних було зображення права в малюнку і текстовий варіанти, їхнім завданням було підібрати правильно пари.

Наступна вправа «Правовий лабіринт», також була спрямована на роботу в парах, учні отримували картки з ситуаціями та придумували їх вирішення.

Вправа «Кольоровий калейдоскоп» допомогла формулювати відповідальність за свої вчинки. Потрібно було зобразити картину «Наші обов'язки» та демонструвати її.

Наступна вправа «Галявина надій», підведення підсумків заняття та визначення емоційного стану учнів.

Отже, у даному розділі було оброблено та описано результати експериментально–дослідної роботи, що підтвердили гіпотезу, яка полягала в припущенні: «після проведення експериментального тренінгу агресії у дітей старшого шкільного віку знизиться до середнього» та проведено заняття тренінг «Знай свої права».

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження на тему «Роль правової свідомості–профілактиці злочинності серед молодшого підліткового віку» можна зробити наступні висновки:

1. Охарактеризовано понятійно–категоріальний апарат дослідження. Визначено, що поняття «право» можна представити у такому визначенні: «права» - це офіційні повноваження, які мають у своєму розпорядженні фізичні особи. Розглянули значення терміну «свідомість», що означає пізнання

оточуючого середовища, а також самого себе. Ці два значення поєднали між собою та отримали визначення поняття «правова свідомість» – це комплекс емоцій, почуттів, настанов, ідей, теорій, концепцій, за посередництвом яких відображається правова дійсність, формуються ставлення до теорії та практики права, ціннісні орієнтації щодо правової поведінки, бачення перспектив і напрямів розвитку правової системи. Також розглянуто поняття «підліток» та «злочинність».

Визначено, що існує профілактика підліткової злочинності, яка включає в себе такі етапи: рання профілактика, безпосередня, профілактика злочинної поведінки, профілактика рецидиву.

Розглянуто історичні аспекти формування правової свідомості у підлітків. До вирішення цієї проблеми завжди залучалося безліч фахівців: кримінологів, психологів, соціологів, педагогів, і навіть, філантропів. Ще з античних часів запобігання злочинності серед неповнолітніх вважалося одним з основних завдань держави.

2. Визначено особливості підліткового віку. Підлітковий вік охоплює період розвитку дитини від 11–12 до 14–15 років. Він є органічним продовженням молодшого шкільного віку і водночас відрізняється від нього. Учні на цьому етапі розвитку навчаються в середніх класах загальноосвітньої школи, тому цей період називають середнім шкільним віком. Цей період називають перехідним, тому, що в цей час відбувається перехід від дитинства до юності у фізичному, психічному і соціальному відношеннях.

Охарактеризовано нормативно–правову базу притягнення неповнолітніх до кримінальної відповідальності. Так, до неповнолітніх при призначенні покарання застосовують певні особливості кримінальної відповідальності. Виходячи з того, що кримінальна відповідальність, як і кожний вид юридичної відповідальності, ґрунтується на конституційному принципі законності, що означає – кримінальній відповідальності і покаранню підлягає лише особа, винна у вчиненні злочину, тобто вона є невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню доти, доки її вину не встановить і не доведе суд.

3. Визначено і охарактеризовано зміст, форми, методи і засоби профілактики злочинності неповнолітніх, які використовує соціальний працівник у своїй діяльності. З'ясовано, що основними із них є: самокритика, метод навіювання, наслідування тощо. Форми, методи і зміст правового виховання можуть змінюватись залежно від його завдань і мети. При цьому можуть використовуватись різні засоби, в тому числі засоби масової інформації: телебачення, преса і радіо. Після правового навчання вони займають друге місце в правовому всеобучі населення. У зв'язку з тим, що всі юристи державних і приватних установ вимушені займатись індивідуальним чи груповим роз'ясненням діючого законодавства, їм потрібно знати проблему формування правосвідомості і правової культури особистості, форми, засоби і методи досягнення цього завдання. Таким чином, потрібно проводити профілактичні заходи для того щоб зменшити кількість порушників. Адже саме вони впливають на поведінку підлітків.

4. Проведено експериментально-дослідну роботу щодо профілактики злочинності серед молодшого підліткового віку на основі проведеного

дослідження з формування правової свідомості у підлітків, а також дослідження щодо виявлення і зниження рівня агресії у дітей молодшого підліткового віку. Робота велася засобами тренінгу, у результаті якої рівень агресії у дітей знизився. Метод тренінгу полягає в тому, що допомагає дітям згуртованості. Вивчено можливості тренінг щодо зменшення проявів агресії у дітей старшого шкільного віку в умовах навчального закладу. Адже, ми знаємо що саме рівень агресії впливає на правосвідомість, учні піддаються зовнішнім факторам та порушують поведінку. Отже, потрібно проводити виховну роботу яка буде спрямована на зниження агресії та вивчення правової культури, тому що це впливає на правову свідомість молодших підлітків.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Волинець К. Соціальна адаптація засуджених жінок як чинник соціальної безпеки / К. Волинець // Залучення патріотично активної молоді до розвитку громадянського суспільства як чинник соціальної безпеки України: XIII міжнародна науково-практична конференція: тез.доп., м. Миколаїв, 5 червня 2019р. / ЧНУ ім. Петра Могили – Миколаїв, 2019. – С. 58-60.

АНОТАЦІЇ

Волинець К.В. Роль правової свідомості у профілактиці злочинності серед молодших підлітків – Рукопис.

Магістерська робота на здобуття академічного ступеня магістра за спеціальністю – 231 соціальна робота. – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2021.

Магістерська робота присвячена дослідженню профілактиці злочинності серед молодших підлітків. Проаналізовано понятійно-категоріальний апарат теми, охарактеризовано сучасні підходи до вирішення конфліктів в установі.

Окрему увагу приділено дослідженню рівня обізнаності щодо вивчення правової культури учнями школи були надані рекомендації з проведення виходних годин на тему правознавства.

Ключові слова: Соціальний працівник, підліток, правопорушення, право, правова свідомість.

Volynets K.V. The role of legal consciousness in crime prevention among young adolescents - Manuscript.

Master's thesis for a master's degree in the specialty - 231 social work. - Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, 2021.

The master's thesis is devoted to the study of crime prevention among young adolescents. The conceptual and categorical apparatus of the topic is analyzed, modern approaches to conflict resolution in the institution are characterized.

Particular attention was paid to the study of the level of awareness of the study of legal culture by students of the school were given recommendations for the weekend on the topic of jurisprudence.

Key words: Social worker, teenager, delinquency, law, legal consciousness.